

SÎRÎRÎ KAARETA E'MAI'NON PAULO NÎMENUKA'PÎ TIMÓTEO PIA

Sîrîrî kaareta menuka'pî Pauloya maasaron Timóteo pia. Innape Jesus ku'nenan esa' pe Timóteo wanî'pî. Mîikîrîya innape Jesus kupî'pî itekare eta tûya yai Pauloya ekaremekî wenai.

Mîrîrî ye'nen Pauloya ipanama, î' kai'ma iteseru e'pai awanî, moropai î' kai'ma innape Jesus ku'nenan ko'mannîpî e'pai awanî. Tu'ke soosi esanon yeseru ekaremekîya Timóteo pî'. Anî' e'pai awanî soosi esa' pe ekaremekîya. Ipîkkukon pepîn, tu'ke temanne esanon pepîn tûise morî pe teseru kenankon, Paapa maimu yawîronkon, inkamoro neken e'pai awanî soosi esa' pe.

Moropai Paulo eseurîma no'santonon pî' moropai wîri'sanyamî' inyo sa'manta'san pî'. Innape Jesus ku'nenanya insamoro pîika'tî e'pai awanî kai'ma Timóteo panamaiya. Moropai î' kai'ma soosi esanon namapai awanî, maasa pra Paapa yeseru pî' uurî'nîkon panama to'ya ye'nen, morî pe e'nîto'pe.

Paulo Nîmenuka Timóteo Pia

¹Uurî Pauloya sîrîrî kaareta menuka sîrîrî aapia, Timóteo. Uurî wanî Cristo naipontî'pî pe maasa pra Upîika'tînenkon Paapaya ta'pî upî', moropai Cristo Jesus unnîmîkîkonya nîrî ta'pî upî': —Atîkî umaimu ekareme'se. Mîrîrî ye'nen uurî wanî Cristo naipontî'pî pe.

² Timóteo, amîrî wanî unmu pe pu'kuru, maasa pra innape Cristo kupî'pîya uurî wenai.

Apona epîrema sîrîrî. Tauya Paapa, Uyunkon pî', moropai Cristo Jesus uyepotorîkon pî' nîrî: —Tamî'nawîron morî pe awe'to'kon ke Timóteo repatî. Moropai a'noko'pîkon pe era'matî, moropai tîwanmîn tîtî iipia —tauya.

Yairon Pepîn Ešenupanto' Pî' Paulo Eseurîma

³ Pena ese'ma'tî pe Macedônia pona ta'pîuya apî': —Tarî Éfeso po ako'mankî. Moro manni'kan ya-iron pepîn ke to' yenupa to'ya, inkamoro pî' mîkai inî'rî to' yenupa to'ya namai. ⁴ Ta'pîuya manni' warantî tauya sîrîrî inî'rî, mîkai inkamoro pî' penaronkon tîtamokon yekare rî'pî pî' to' yenupa to'ya namai, to' ese'kon rî'pî pî' to' esenupa namai. Maasa pra Paapa yeseru epu'to'pe to'ya, innape iku'to'pe to'ya, to' pîika'tî to'ya pra awanî. Tîise to' esiyu'pî'to'pe neken to' yenupa to'ya. ⁵ Tîise apanamauya see warantî: innape Cristo yekare yairon ku'to'pe to'ya inkamoro yenupakî. Moropai mîrîrî kupî to'ya ya, imakui'pî ton pra si'ma, yairî to' ko'mamî ya, ne'ne' pe tewankon tîku'se pra, inî' panpî' Paapa yapurî to'ya, moropai innape pu'kuru tonpakon sa'nama to'ya. ⁶ Tîise mîrîrî winîpai tiaronkon, inkamoro yonpayamî' atarima'pî, yairon Cristo yekare kupî to'ya pepîn innape. Moropai to' eseurîma ko'mannîpî î' pe pra rî. ⁷ Maasa pra epu'tîi'ma pra to' eseurîma, tînepu'tîkon pe pra. Tîise epu'nen pe tîwe'ku'se to' eseurîma teuren, tîise epu'tî to'ya pepîn. Mîîwîni tîise to' anenupapai to' wanî Moisés nuri'tîya yenu-panto' pî'.

⁸ Mîrîrî Moisés nurî'tîya yenupanto' epu'tî'nîkon man yairon pe pu'kuru. Mîrîrî ye'nen pemonkonyamî' yenupa ya, morî pe awanî, tîse yapurî epu'tî'nîkon ya. ⁹ Mîrîrî epu'tî'nîkon e'pai awanî, Moisés nurî'tî pî' Paapaya ekaremekî'pî morîkon yenupato'pe pra, tîse imakui'san yenupato'pe. Inkamoro Moisés nurî'tîya yenupanto' pureme'nenan yenupato'pe, moropai Paapa maimu pîinamanenan pepîn yenupato'pe, Paapa namanenan pepîn yenupato'pe, moropai Paapa wakîri pe pra tîwe'sanon, imakui'pî kupî pî' tîiko'mansenon yenupato'pe, moropai manni'kan innape Paapa moro awanî ku'nenan pepîn yenupato'pe, moropai pemonkonyamî', tîyunkon, tîsankon wîinenan yenupato'pe, ekaremekî'pîiya. ¹⁰ Moropai tiaron no'pî, tînyo yarakkîrî tîwe'sanon, moropai warayo' yarakkîrî taasa'senon nura ku'nenan moropai nura ku'nenan o'ma'kon yarakkîrî taasa'senon yenupato'pe, moropai tîwe'repato'kon ton pemonkon yama'runpanenan yenupato'pe, seru'ye'kon yenupato'pe, moropai tamî'nawîron mîrîrî ye'ka Paapa maimu, yairon esenupanto' yawîrî pra ku'nenan yenupato'pe ekaremekî'pî Paapaya Moisés nurî'tî pî'. ¹¹ Sîrîrî itekare Moisés nurî'tîya yenupanto' tauya manni' wanî sîrîrî Jesus Cristo maimu ke panamanto'pe. Sîrîrî ekareme'to'peuya ta'pî Paapaya. Morî amenan itekare, morî pu'kuru Paapa, unapurîkon winîpainon sîrîrî.

Uurî'nîkon Era'ma Paapaya Tî'noko'pî

¹² Moropai –Morî pe man –tauya Uyepotorîkon Jesus Cristo pî'. Maasa pra meruntî tîrî'pîiya uupia.

Moropai tímaimu rumakauya pepîn epu'tî'pîiya. Mîrîrî ye'nen ukupî'pîiya esenyaka'mato'pe tímîrî ton pe. ¹³ Tîise pena eseurîmapîtî'pî imakui'pî pe Jesus winîkîi. Moropai ipemonkonoyamî' taruma'tîpîtî'pîuya. Moropai ekore'mapîtî'pî to' winîkîi. Mîwîni tîise uyera'ma'pî Cristoya tî'noko'pî pe. Maasa pra pena mîrîrî imakui'pî ku'pîtî'pîuya epu'tîuya pra awanî ye'nen. Maasa pra innape ikupîuya pîn. ¹⁴ Mîwîni tîise urepa'pî Uyepo-torîkonya kure'ne morî pe tîwe'to' ton ke. Mîrîrî ye'nen Cristo kupîuya innape tarîpai, moropai yapurîuya ipemonkono pe wanî ye'nen.

¹⁵ Sîrîrî panamanto' wanî yairon pe pu'kuru. Mîrîrî ye'nen tamî'nawîronkonya innape ikupî eserîke awanî. Tauya see warantî: —Jesus Cristo erepamî'pî sîrîrî pata pona imakui'pî ku'nenan pîika'tîi. A'kî, inkamoro imakui'pî ku'nenan yentai, imakui'pî kupîtîpon pe uurî wanî. ¹⁶ Tîise uurî, imakui'san yentainon era'ma'pî Cristoya tî'noko'pî pe. Tîwî ukupîiya pra awanî'pî. Mîrîrî warantî tamî'nawîronkon pemonkonyamî' kupîiya pepîn tîwî. Tî'noko'pî pe uyera'ma'pî Cristoya warantî, tiaronkon nîrî era'maiya tî'noko'pî pe. Mîrîrî epu'tî manni'kanya, maasa innape ikupîtonkonya. Moropai ipatîkarî enen tîiko'manto'kon ton eporî to'ya.

¹⁷ Mîrîrî ye'nen epîrema sîrîrî. —Paapa, tamî'nawîronkon esa' pe awanî ipatîkarî. Aasa'manta ton pepîn amîrî. Eesera'maton pepîn amîrî. Amîrî neken wanî Paapa pe. Ayapurî pemonkonyamî'ya moropai ipîkku pe awanî ekaremekî to'ya ipatîkarî, amém —tauya Paapa

pî'.

¹⁸ Moriya Timóteo, mîrîrî ta'pîuya mîkupîi apî' eseurîma'san Paapa maimu ekareme'nenanya taasa' yawîrî. Meruntî ke e'kî, Makui yentai awanîpa. ¹⁹ Innape ikupî pî' ako'mankî. Moropai morî kupî pî' ako'mankî, ne'ne' pe ayewan wanî namai. Maasa pra tiaronkonya ikupî pepîn mîrîrî warantî. Tîise yairon pepîn kupî pî' to' ko'mamî. Mîrîrî ke ne'ne' pe tewankon kupî to'ya. Mîrîrî ye'nen innape ikupî to'ya pepîn tarîpai. Tîise yairon pepîn kupî to'ya innape. ²⁰ Mîrîrî warantî Paapa winîkîi imakui'pî pe teeseurîmasanon Himeneu, Alexandre. Inkamoro rumaka'pîuya Makui yenya', to' e'taruma'tîto'pe, mîrîrî warantî imakui'pî pe Paapa winîkîi teeseurîmakon pî' to' ko'mamî namai.

2

Epîremanto' Pî' Paulo Eseurîma

¹ Eseurîma sîrîrî ayeserukon ton pî', î' kai'ma soosi ta awanîkon ya ikupîkonpa. E'mai' pe pu'kuru eepîremakon yu'se wanî sîrîrî. Î' itu'se awe'to'kon esatî Paapa pî', mîrîrî tîisai'ya pî' —Morî pe man, Paapa —ka'tî. Moropai epîrematî tamî'nawîronkon pemonkonyamî' pona. ² Epîrematî pata esa' pe tîwe'sanon reiyamî' pona, tamî'nawîron ipîkku pe tîwe'sanon pona epîrematî morî pe ko'mannîto'pe. Tîiwanmîra ko'mannîto'pe, itu'se Paapa e'to' yawîrî uyeserukon e'to'pe, to' pona epîrematî. ³ Mîrîrî warantî ikupî'nîkon ya, morî pe awanî. Paapa, Upîika'tînenkon wakîri pe awanî. ⁴ Maasa pra Paapa wanî tamî'nawîronkon anpîika'tîpai, moropai

imaimu wanî yairon pe epu'tî to'ya nîrî yu'se awanî.

⁵ Maasa pra Paapa tiwinan,
tiaron iwarainon ton pra awanî.
Moropai pemonkon nîrî moro wanî tiwin,
morî pe Paapa yarakkîrî uurî'nîkon ena
emapu'tînen,
itese' Jesus Cristo mîkîrî.

⁶ Mîkîrî rî e'tîrî'pî tîwarîrî tîisa'mantapa
tamî'nawîronkon pîika'tîpa kai'ma.
Mîrîrî ye'nen mîkîrî sa'mantato'
ekaremekî'pî Paapaya,
manni' tîngu'ne'tî'pî weiyu yai,
tamî'nawîronkon nepu'tî ton pe.
Mîrîrî wenai Paapa wanî
tamî'nawîronkon anpîika'tîpai epu'to'pe to'ya.

⁷ Uurî wanî yarimasa' pe, Paapa narima'pî pe
Judeuyamî' pepîn yenupanen pe, amenan itekare,
yairon innape iku'to' yekare ekareme'nen pe.
Inna pî' rî eseurîma sîrîrî, seru'ye' pe wanî pepîn
sîrîrî.

⁸ Mîrîrî ye'nen tamî'nawîronkon warayo'kon
epîrema yu'se wai pata kaisari. Imakui'pî tîku'se
pra to' epîrema yu'se wai. Moropai tonpakon pî'
teekore'mai pra to' epîrema yu'se wai. Tonpakon
yarakkîrî teesiyu'pî'se pra to' epîrema yu'se wai.

⁹ Wîri'sanyamî' nîrî ko'mamî yu'se wanî morî
pe teepontîi tîponkon ya', mîîpankon warantî
tîwanîkonpa pra. Maasa pra inkamoro mîîpankon
wanî morî pe teepontîi, epe'ke'kon tîponkon ya'.
Moropai to' atakina tîpu'paikon yari'kutî to'ya
ouro ke, pérola ke ema'non pe teesera'makonpa.

¹⁰ Mîrîrî warantî pra ikupî wîri'sanyamî'ya yu'se

wai. To' pon wenai pra tîise to' yeseru wenai, tiaronkonya epu'to'pe, morî pe to' ko'mamî. Moropai morî pe tiaronkon yarakkîrî to' yeseru wanî yu'se wai. Morî pe to' ko'mamî e'pai awanî, Paapa yapurînenan pe tîwanîkon ye'nen.

¹¹ Moropai wîri'sanyamî' Paapa maimu pî' to' esenupato'pe yu'se wai, moo si'ma, mûi pe pra. ¹² Tîise tauya, warayo'kon yenupa wîri'sanyamî'ya yu'se pra wai, to' yentai to' wanî namai. Tîise wîri'sanyamî' yu'se wai soosi ta moo. ¹³ Maasa pra Adão nurî'tî koneka'pî Paapaya e'mai' pe. Mîikîrî tîpo Eva nurî'tî koneka'pîiya. ¹⁴ Moropai Adão yenku'tîsa' Makuiya pra man, tîise mîikîrî wîri' yenku'tî'pîiya. Moropai imakui'pî kupî'pî wîri'ya Paapa maimu yawîrî pra. ¹⁵ Tîise inkamoro pîika'tî Paapaya imakui'pî yapai, tîmoronkon epu'tî to'ya tîise tînmukukon yenpo tîuya'nîkon ya. Innape ikupî pî' to' ko'mamî ya, to' pîika'tîiya. Morî pe to' ko'mamî ya moropai tiaronkon sa'nama pî' to' ko'mamî ya, to' pîika'tîiya.

3

Soosi Esa' Pe Tîwe'sen Yeseru Pî' Paulo Eseurîma

¹ Tarîpai eseurîma sîrîrî soosi esa' pe tîwe'sen yeseru pî'. Sîrîrî wanî yairon pe pu'kuru. Anî' esenumenka ya, soosi esa' pe e'pai, mîrîrî morî esenyaka'mato' yu'se mîikîrî wanî. ² Mîrîrî ye'nen mîikîrî yeseru e'pai awanî morî pe, tiaronkon eseurîma namai imakui'pî pe iwinîkîi. Mîikîrî e'pai awanî tiwin tîno'pî yarakkîrî tîwe'sen pe, tiaron yarakkîrî pra. Tîiwarîrî eetî'nînma e'pai awanî, teseru epu'nen pe. Moropai mîikîrî

e'pai awanî tamî'nawîronkon nînama pe, yairî iteseru wanî wenai. Moropai mîikîrî yeseru e'pai awanî pemonkonyamî' teerepansenon tîpia yapî'nen pe morî pe. Moropai mîikîriya pemonkonyamî' yenupa e'pai awanî morî pe. ³ Mîikîrî e'pai awanî kure'ne mai' enî'nen pe pra, teetînsen pe pra. Moropai mîikîrî e'pai awanî tonpa yarakkîrî teekore'masen pe pra. Tîise mîikîrî e'pai awanî tamî'nawîronkon yarakkîrî morî pe tîwe'sen pe. Moropai mîikîrî e'pai awanî teesiyu'pî'sen pe pra tonpa yarakkîrî, î' rî etasa' tîuya pî'. Mîikîrî e'pai awanî kure'ne tîniru yu'se teese'ka'nunkasen pe pra. ⁴ Tîise mîikîrî e'pai awanî morî pe, tîpemonkonoyamî' ko'mannîpî epu'nen pe. Mîrîrî wenai morî pe tînmukuyamî' panamaiya e'pai awanî. Mîrîrî warantî iteseru wanî wenai, inmukuyamî'ya inama, î' taiya ya to' pî'. ⁵ Maasa pra anî' wanî ya, tînmukuyamî' ko'mannî'nen pe pra, î' kai'ma see mîikîriya Paapa pemonkonoyamî' ko'mannîpî e'painon? Mîrîrî ye'nen morî pe iteseru era'makî. ⁶ Amenan pe innape Jesus kupîtîpon pepîn menkakî, soosi esa' pe. Maasa pra amenan menkaya ya, mîikîrî atapurî e'painon. Tiaron yentai e'pai tîwanî pî' mîi pe awanî. Mîrîrî wenai mîikîrî taruma'tî Paapaya. Mîrîrî warantî Makui atapurî'pî pena. Moropai Paapaya yenumî'pî. Mîrîrî warantî awanî namai, amenan pe innape Jesus kupîtîpon kî'tîrîi soosi esa' pe. ⁷ Mîrîrî ye'nen morî pe iteseru era'makî. Innape Jesus ku'nenan pepînya inama e'pai awanî, imakui'pî pe iwinîkîi to' eseurîma namai. Maasa pra imakui'pî pe iteseru wanî ya, imakui'pî pe to'

eseurîma. Moropai mîkîrî ena Makui yenya'. Teseru ku'to'peiya Makuiya yenku'tî. Mîrîrî namai, morî iteseru wanî wenai, innape Jesus ku'nenan pepînya inama e'pai awanî.

Soosi Esa' Tîwe'sen Pîka'tînen Yeseru Pî'

Paulo Eseurîma

⁸ Mîrîrî warantî nîrî soosi esa' pe tîwe'sen pîka'tînen yeseru e'pai awanî nîrî morî pe. Yairî mîkîrî eseurîma e'pai awanî se' tapairî pra. Kure'ne mai' enî'nen pe pra e'pai awanî. Î' rî tama'runpai tîwe'sen pe pra, kure'ne itu'se tîwanî ye'nen. ⁹ Tîise innape Cristo yekare kupî pî' to' ko'mamî e'pai awanî. Mîrîrî itekare, unepu'tikon pepîn ekaremekî'pî Paapaya. Innape ikupî pî' to' ko'mamî e'pai awanî, morî pe tewankon wanî epu'tî'ma, ne'ne' ton pîn, morî tîku'se. ¹⁰ Mîrîrî ye'nen morî pe to' yeseru era'makî, Timóteo. Innape yairî to' yeseru wanî ya, inkamoro mîkupî soosi esanon pîka'tînenan pe.

¹¹ Wîri'sanyamî' nîrî esenumenka e'pai awanî morî pe. Kure'ne teeseurîmasen pe pra se' tapairî tiaronkon winîkîi. Moropai tîwarîrî'nîkon to' etî'nînma e'pai awanî. Tamî'nawîrî î' kupî tîuya ya, ikupîya e'pai awanî yairî tiaronkon tenku'tîi pra.

¹² Mîkîrî soosi esanon pîka'tînen no'pî e'pai awanî tiwin. Mîkîrî soosi esanon pîka'tînenya tînmukuyamî' ko'mannî pî' e'pai awanî morî pe. Moropai tewî' tawonkon nîrî ko'mannîpîya e'pai awanî. ¹³ Mîrîrî warantî inkamoro soosi esanon pîka'tînenan esenyaka'mato' wanî ya, morî pe tiaronkonya to' yeseru era'ma yairî to' wanî. Mîrîrî wenai to' nama to'ya. Mîrîrî ye'nen

inî' panpî' meruntî ke inkamoro soosi esanon pîika'tînenan eseurîma emapu'tî to'ya Jesus Cristo yekare pî'.

Pena Epu'sa' Pepîn Pî' Paulo Eseurîma

¹⁴ Sîrîrî kaareta menukauya aapia, Timóteo, innape Jesus ku'nenan yeseru pî' teeseurîmasen. Mîrîrî pî' eseurîmai itîîpai wai miarî aapia. ¹⁵ Tîise erepamî pra uuko'mamî ya, mîrîrî kaaretaya taasa' wenai, epu'tîya î' kai'ma uurî'nîkonya ikupî soosi ta. Uurî'nîkon wanî Paapa pemonkono pe, manni' Paapa, enen tîlko'mansen soosirî pe. Uurî'nîkon wanî imaimu yawîrî tîlko'mansenon pe. Uurî'nîkon wanî innape yairon ku'nenan pe, tiaronkon pemonkonyamî'ya yairon epu'to'pe.

¹⁶ Unapurîkon esepu'tî pepîn Paapaya yenpo pîkîrî. Unapurîkon wanî uyenupanenkon pe î' kai'ma ko'mannî itu'se Paapa e'to' yawîrî. Maasa pra unapurîkon wanî tiwinan pî' teeseurîmasen pe see warantî:

Mîikîrî esenpo'pî pemonkon pe
moropai mîikîrî pî' Morî Yekaton Wannî
eseurîma'pî.

—Imakui'pî ton pîn mîikîrî —ta'pîiya ipî'.

Moropai mîikîrî era'ma'pî inserîyamî'ya.

Moropai mîikîrî yekare ekaremekî'pî
pemonkonyamî'ya

tu'kankon Paapa epu'nenan pepîn pî',
pata kaisaronkon pî'.

Moropai mîikîrî yekare eta tûuya'nîkon yai,
innape ikupî'pî to'ya.

Moropai mîrîrî tîpo, Paapaya ka' pona yari'pî.

Mîikîrî wanî unapurîkon pe ipîkku pe.

4

*Yairon Pepîn Pî' Yenupatonkon Yeseru Pî'**Paulo Eseurîma*

¹ Morî Yekaton Wannî eseurîma'pî aronne see warantî: —Maasa panpî' sîrîrî pata ataretî'ka winîkîi tiaronkon Paapa yapurînenanya yapurî pepîn kupî sîrîrî, irumaka to'ya kupî sîrîrî. Mîrîrî yai tiaronkon Makui poitîrîtonon nenku'tî'san maimu eta to'ya. Mîrîrî pî' “inna” taa to'ya —ta'pî Morî Yekaton Wannîya. ² Inkamoro warayo'kon wanî Makui poitîrîtonon nenku'tî'san pe. Mîrîrî ye'nen seru'ye' pe to' wanî. Mîrîrî seru'ye' pe tîwe'to'kon epu'tî to'ya pepîn tewankon ya', maasa pra kure'ne ikupî pî' to' ko'mamî. ³ Inkamoro warayo'konya taa: —No'pîtan wanî morî pe pra —taa to'ya. —Moropai yekkari wanî yonpato' wanî morî pe pra —taa to'ya. Tîise mîrîrî Paapa nîkupî'pî uyekkarikon pe wanî morî pe ena'to'pe. —Morî pe man —taa e'pai awanî, uurî'nîkon innape Paapa ku'nenanya ena'to'pe, uurî'nîkon yairon epu'nenanya. ⁴ Maasa pra Paapa nîkupî'pî wanî morî pe. Yewanmîrî'nîkon e'pai pra awanî. Tîise yapisî e'pai awanî morî pe. —Morî pe man —taa e'pai awanî. ⁵ Maasa pra Paapa pia morî pe awanî taasai'ya ye'nen, teepîremai yapisî ye'nen.

Yairon Jesus Cristo Poitîrî Pî' Paulo Eseurîma

⁶ Mîrîrî pî' uyonpakon innape Jesus ku'nenan panamaya ya, morî pe ikupîya mîrîrî. Mîrîrî warantî ikupîya ya, Jesus poitîrî pe pu'kuru awanî. Moropai inî' panpî' amîrî ena meruntî ke, mîrîrî yairon esenupanto' kupîya wenai innape,

moropai mîrîrî yawîrî aako'mamî wenai. ⁷ Tîise tauya apî', penaronkon tîtamokon yekareri'pî pî' teeseurîmasanon eseurîma kîsetai. Maasa pra to' eseurîmato' wanî Paapaya taasa' yawîrî pra, se' tapairî to' eseurîma ko'mannîpî. Mîrîrî ye'nen mîrîrî ye'ka kîsetai. Tîise morî kupî pî' ako'mankî. Inî' panpî' eesenupa pî' ako'mankî, itu'se Paapa e'to' yawîrî awanîpa. ⁸ Anî' esenupa ya, î' rî amî'ne yanunpîti pî' mîikîrî esenupa e'painon meruntî ke tîwanîpa. Mîrîrî ye'nen teesenyaka'mato' konekaiya morî pe. Tîise mîrîrî yentai morî pe awanî, morî kupî pî' aako'mamî ya, itu'se Paapa e'to' yawîrî. Maasa pra mîikîrî ko'mamî sîrîrî morî pe, moropai sîrîrî tîiko'mamî yentai, maasa aako'mamî ipatîkarî Paapa pia.

⁹ Sîrîrî esenupanto' wanî yairon pe pu'kuru. Mîrîrî kupî eserîke awanî innape tamî'nawîrî uyewankon ke. ¹⁰ Mîrîrî ton pe uurî'nîkon esenyaka'ma sîrîrî umoronkon tepu'se kure'ne, maasa pra anî' pe Paapa wanî epu'tî'nîkon man, mîikîrî enen tîiko'mansen. Mîikîrî tamî'nawîronkon pemonkonyamî' pîika'tîton moropai innape tîku'nenan pîika'tînen epu'tî'nîkon man. ¹¹ Mîrîrî ye'nen mîrîrî ka'kî to' pî' moropai to' yenupakî.

¹² Timóteo, amîrî wanî maasaron pe tîwe'sen pe. Mîiwîni tîise tamî'nawîronkonya ayeseru era'mato'pe iku'kî. Mîrîrî kupîya wenai apînamato'pe to'ya. Mîrîrî wenai innape Jesus ku'nenanya ayeseru era'mato'pe eeseurîmato' wenai, ayeseru wenai, tiaronkon sa'namaya wenai, innape Paapa kupîya wenai, nura pe pra ayeseru wanî wenai epu'to'pe to'ya. ¹³ Timóteo, innape Jesus ku'nenan emurukuntî'sanya eta

tanne, Paapa maimu erenka pí' aako'mamî yu'se wai, miarî ya erepamî pîkîrî. Mîrîrî Paapa maimu ke to' yenupa pí', to' panama pí' ako'mankî. ¹⁴ Ankupî pe Paapa nekaremekî'pî kî'kupîi aawanmîra. Maasa pra aapia epu'nen tîrî'pîiya ikupîpa. Pena manni'kan Paapa maimu ekareme'nenanya ekaremekî'pî, soosi esanon epîrema yai apu'pai pona tenyakon tîtîse, Paapa esenyaka'mato' kupîpa. Mîrîrî yai ta'pî to'ya: —Amîrî menkasa' Paapaya tîmîrî ton pe eesenyaka'mapa.

¹⁵ Mîrîrî ye'nen mîrîrî kupî pí' ako'mankî. Mîrîrî kupî pí' aako'mamî ya, morî pe panpî' ayeseru era'ma tamî'nawîronkonya. ¹⁶ Ayeseru epu'nen pe e'kî, moropai eesenupato' epu'nen pe nîrî. Mîrîrî kupî pí' aako'mamî ya awe'pîika'tî. Moropai ayeseru era'matîponkon moropai etatîponkon nîrî pîika'tîya.

5

Innape Jesus Ku'nenan Yeurîmato' Pî'

Paulo Eseurîma

¹ Timóteo, a'yeke'tonon pe tîwe'sanon yarakkîrî eeseurîma ya, morî pe eseurîmakî. To' panamakî ayun warantî to' tîku'se. To' panamakî meruntî ke, to' maimu tîyu'se pra. Moropai maasaronkon warayo'kon yarakkîrî eeseurîma ya, to' yarakkîrî eseurîmakî morî pe nîrî. Inkamoro ku'kî ayakonon warantî. ² Moropai wîri'sanyamî' nîrî, no'santonon yarakkîrî eeseurîma ya, eseurîmakî morî pe. Inkamoro ku'kî asanon warantî, to' panamakî. Moropai wîri'sanyamî' maasaronkon moropai

tînyo kenankon yarakkîrî eeseurîma ya nîrî, morî pe eseurîmakî. Inkamoro ku'kî awîrîsitonon warantî to' panamakî. Í' kai'ma to' winîkîi imakui'pî pe teesenumenkai pra to' panamakî.

³ Moropai wîri'sanyamî' inyo isa'manta'san pîika'tîya'nîkon yu'se wai, inkamoro ipîika'tînen ton pînon. ⁴ Tîise manni'kan inyo isa'manta'san tînmuku kenankon, tîpayan kenankon, inkamoro ye'ka pîika'tîya eserîke pra nai. Maasa pra to' munkîyamî'ya, to' payanyamî'ya to' pîika'tî e'pai awanî. Mîrîrî kupî to'ya ya, tîyunkonya tarentanîpî'pîkon miakanma to'ya, tîsankon ko'mannîpî pî'. Mîrîrî wanî morî pe Paapa pia. ⁵ Tîise tiaronkon inyo isa'manta'san inmuku, ipayan ton pînon wanî tiwinsarî, ipîika'tînen pra. Inkamoro pîika'tîya'nîkon e'pai awanî. To' yeseru wanî morî pe. Paapa pî' tîiko'manto' ton esatî pî' aako'mamî. Eepîrema wei kaisarî moropai ewaron kaisarî tîpîika'tîto'pe Paapaya kai'ma. ⁶ Tîise tiaron inyo isa'manta'pî nîrî wanî tîwe'pîika'tîto' yu'se pra. Maasa pra itu'se tîwe'to' yawîrî ikupîiya sîrîrî pata yeseru pî' aatausinpa kure'ne. Tîwe'pîika'tîto' ton esatîiya pepîn Paapa pî'. Mîrîrî ye'nen Paapaya mîikîrî era'ma í' pe pra rî. Isa'manta'pî warantî era'ma Paapaya teuren, enen rî eesepu'tî tanne. ⁷ Mîrîrî ye'nen ka'kî, Timóteo, to' pî' í' kai'ma to' nîkupî ton pe ta'pîuya iku'to'pe to'ya. Mîrîrî yawîrî ikupî to'ya ya, morî pe awanî to' winîkîi anî' eseurîma pepîn. ⁸ Tîise anî'ya tonpakon pîika'tî pra awanî ya, tewî' tawonkon pîika'tî pra awanî ya, imakui'pî pe awanî. Teuren Paapa yapurînen pe e'nî taa tanne,

ikupîiya pra awanî. Mîrîrî ye'nen mîkîrî wanî Paapa epu'nenan pepîn yeseru yentai imakui'pî pe.

⁹ Inkamoro inyo isa'manta'san no'santonon sa'ne ese'kon mîmenukai kaareta pona, Timóteo, to' pîika'tîto'pe soosi tawonkonya. Manni'kan 60 kono' yentainon ikono pî' tîwe'sanon. Manni'kan tiwin ite'ka etiyoma'san eturumakasa' inyo pra. ¹⁰ Inkamoro epu'tî tamî'nawîronkonya morî kupî pî' tîwe'sanon pe. Morî pe tînmukukon panamatîpon pe, moropai tiaronkon pemonkonyamî' teerepansenon yapi'nenan pe moropai Jesus nîmo'ka'san pîika'tînen, to' puu ronanen pe awanî tesorukon ta. Moropai tîpakkori'tasanon pîika'tînen pe moropai tamî'nawîron morî ku'nen pe awanî epu'tî to'ya. Inkamoro ye'ka ese'kon mîmenukai.

¹¹ Tîise manni'kan tiaronkon inyo isa'manta'san maasa to' tîise, inkamoro ye'kakon ese'kon kî'tîrîi kaareta pona. Maasa pra inkamoro esenumenka inî'rî niyotapai tîwanîkon pî'. Mîrîrî ye'nen Cristo ton pe esenyaka'mapai tîwe'to'kon yentai, niyotapai to' ena. ¹² Mîrîrî warantî awanî ye'nen, ikupîuya ta'pî tîuya Paapa pî' kupî to'ya pepîn. Mîrîrî wanî morî pe pra. ¹³ Inkamoro ye'ka wanî ya, mîrîrî warantî imakui'pî pe awanî. To' asarî ko'mannîpî wîttîkon kaisarî enya'ne pe tîwanîkon ye'nen. Moropai inkamoro esenupa inî' panpî' imakui'pî pî'. Eseurîmaikî pe to' wanî, teeseurîma pî' tîiko'mansen tînepu'tî pepîn pî', eseurîmanpai pra tîise. ¹⁴ Mîrîrî ye'nen inkamoro ye'ka inyo isa'manta'san, maasaronkon niyota yu'se wanî sîrîrî, tînmuku ke to' e'to'pe, moropai tewî'kon ko'mannî'nen pe to' e'to'pe. Mîrîrî warantî to'

wanî ya, imakui'pîya to' taruma'tî pepîn. Moropai uwinîkî'nîkon uyeyatonkon eseurîma pepîn. ¹⁵ Tîise tiaronkon inyo isa'manta'san wîri'sanyamî' atarimasa' man ukore'tapai'nîkon, Makui yeseru kupîkonpa.

¹⁶ Tîise wîri', innape Jesus ku'nen yewî' ta, tonpa, inyo isa'manta'pî wanî ya, mûkîrî pîika'tî e'pai awanî. Moropai tonpa pîika'tîiya ye'nen, soosi tawonkonya mûkîrî pîika'tî pepîn. Tîise anî' itonpa ton pîn, tiwinsaron sa'ne pîika'tî soosi tawonkonya.

¹⁷ Innape Jesus ku'nenanya soosi esa' pe tîwe'sanon nama e'pai awanî. Moropai mûkîrî pîika'tî to'ya e'pai awanî, iipia tîntîrîkon ke. Maasa pra inkamoro esenyaka'ma morî pe itekare ekaremekî pî', moropai innape Jesus ku'nenan yenupa pî'. Mîrîrî ye'nen î' tîrî to'ya e'pai awanî kure'ne panpî' to' pia. ¹⁸ Maasa pra Paapa maimuya taasa' man see warantî:

—Anî' esenyaka'ma ya, tekîn paaka yarakkîrî,
mûkîrîya inta yewa'tî e'pai pra man,
tekkari yonpaiya namai.

Tîise teesenyaka'ma tanne,
tîwî tekkari yonpato'peiya
itu'se tîwanî pîkîrî.

Dt 25.4

Moropai inî'rî taiya see warantî:

—Teesenyaka'masanya teesenyaka'ma'pî yep'e'pî
yapisî e'pai awanî. *Lc 10.7*

„Mîrîrî warantî soosi esa' pe tîwe'sananya yapisî e'pai awanî nîrî.” ¹⁹ Timóteo, soosi esanon winîkî teeseurîmasen wanî ya, imaimu kîsetai. Tîise asakî'nankon eseurîwî'nankon eseurîma ya,

inkamoro maimu etakî morî pe. Mîrîrî wanî ya innape, moriya ikonekakî. ²⁰ Mîrîrî ye'nen inkamoro imakui'pî kupîtîponkon panamakî tamî'nawîronkonya eta tanne. Mîrîrî wenai imakui'pî anku'pai pra eranne' pe to' yonpayamî' e'to'pe.

²¹ Paapaya eta tanne, moropai Jesus Cristoya eta tanne, moropai inseriyamî' Paapa nîmenka'sanya eta tanne, taa pî' uuko'manpîtî apî', tamî'nawîrî iku'kî tauya manni' esenupanto' ku'kî yairî. Inkamoro panamakî tiwin pî' to' tîise se' kaisari, e'sentai pra.

²² Moropai tauya apî', ka'ne' pe teese'mitapai uyepotorikon esenyaka'mato' ku'nen ton kî'tîrîi iteseru epu'tîi'ma pra. Soosi esa' pe awe'to'pe ayenya kî'tîrîi ipu'pai pona, iteseru epu'tîya pra awanî tanne. Yai pra imakui'pî iteseru wanî. Mîrîrî ye'nen —Mîikîrî morî —tawon pe awanî, imakui'pî pe awanî tanne. Mîrîrî wenai imakui'pî pe awanî, mîikîrî wanî kaisari. Mîrîrî warantî awanî namai, iteseru era'makî morî pe epu'tîpa. Moropai aawarîrî esera'makî, morî pe awanîpa.

²³ Moropai tauya apî', teken pu'kuru tuna enîrî pî' kako'mamîi, tîise vinho nîrî, mararî neken menîrîi, pri'ya aako'mamîpa, ne'ne' pe ayewan wanî namai. Maasa pra pri'ya pra e'ko'i amîrî tu'ke ite'ka.

²⁴ Tiaronkon pemonkonyamî' nîkupî'pî imakui'pî teesera'masen aronne, ikupî to'ya era'masa' ye'nen. Moropai mîrîrî wenai to' e'taruma'tî, Paapaya to' taruma'tî rawîrî. Tîise tiaronkon nîkupî'pî esera'ma pepîn aronne, maasa pra ikupî to'ya era'masa' pra awanî

ye'nen. Tîise maasa panpî' eesera'ma, Paapaya to' taruma'tîto' weiyu eseposa' yai. ²⁵ Mîrîrî warantî nîrî morî kupî pî' tîwe'sen yeseru esera'ma aronne, tu'kankonya era'ma. Tîise tiaronkonya ikupî ama' pe. Morî kupî to'ya, eesera'ma pra tîise. Tîise maasa panpî' eesera'ma to' nîkupî'pî.

6

¹ Tîkaraiwarîkon yentai to' poitîrîtonon wanî e'pai pra awanî. Tîise tamî'nawîrî to' maimu yawîrî to' wanî e'pai awanî. Maasa pra inkamoro wanî to' namanenan pe. Mîrîrî warantî ikupî e'pai man, inkamoro yeseru wenai anî' eseurîma namai imakui'pî pe Paapa winîkîi, moropai imaimu es-enupanto' winîkîi. ² Moropai manni'kan Paapa yapurînen pe tîwe'sanon to' karaiwarîyamî', inkamoro poitîrîyamî'ya taa e'pai pra awanî: —Uurî Paapa yapurînen moropai ukaraiwarî nîrî Paapa yapurînen nîrî, mîrîrî ye'nen anna wanî e'warantî, e'kaisarî. Mîrîrî ye'nen inamauya pepîn —taiya e'pai pra awanî. Tîise eesenyaka'ma e'pai awanî morî pe panpî' mîikîrî ton pe. Maasa pra mîikîrî ikaraiwarî wanî innape Jesus ku'nen pe, mîikîrî tîpoitîrî pîika'tînen pe. Mîrîrî wenai morî pe panpî' eesenyaka'ma e'pai awanî, mîikîrî ton pe, manni' insa'nama'pî. Timóteo, mîrîrî warantî ikupî pî' to' ko'manto'pe, makai to' pî'.

Yairon Pepîn Pî' Paulo Eseurîma

Moropai Ipîkku Pe E'nîto' Pî' Eeseurîma

³ Tîise tiaronkonya tiaron pe to' yenupa ya, inkamoroya yairî Uyepotorîkon Jesus Cristo maimu wanî kupî pepîn. Maasa pra yairî

pra tesorukon wanî ye'nen. ⁴ Inkamoro pemonkonyamî' wanî mîrîrî warantî, to' anenupapai mû pe tîwanîkon ye'nen. Tîise î' epu'nenan pepîn inkamoro. Tonpakon yu'pî'pai to' wanî. Tîmaimukon wenai inkamoro esiyu'pîtî, moropai to' ekore'ma tu'ka mîrîrî wenai. Mîrîrî warantî to' e'to'ya to' kinmuwato' enepî, to' e'mu'tunpato' enepî. Mîrîrî ye'nen tonpakon maimu kupî to'ya pepîn innape. ⁵ Mîrîrî ye'nen inkamoro ye'ka wanî pepîn morî pe, tonpakon yarakkîrî teesiyu'pî'to'kon wenai. To' esenumenkato' ya' morî ton pra awanî. Inkamoro esenumenka mîrîrî: —Paapa esenyaka'mato' pî' e'nî ye'nen ipîkku pe enanto' —kai'ma.

⁶ Tîise Paapa yeseru ku'to'ya ipîkku pe pemonkon kupî. Imaimu yawîrî ko'mannî ya, ipîkku pe e'nî, î' rî see Paapa winîpainon yapisî pî' —Morî pe man —taa ya, moropai —Inî' panpî' yu'se wai —tîkai pra yapisî ya. ⁷ Î' kin enepî'pî uurî'nîkonya esenpon yai sîrîrî non pona? Î' ene'sa' pra man. Tarîpai î' yarî uurî'nîkonya kupî sîrîrî non poi? Î' rî yarî pepîn. ⁸ Mîrîrî ye'nen tauya, uyekkarikon wanî ya, moropai uponkon wanî ya, mîrîrî pî' taatausinpai e'nîpai'nîkon, itesa' pe e'nî ye'nen. ⁹ Maasa pra ipîkku pe e'pai tîwe'sanonkon wanî ya, inkamoro ye'kakon enan pî' man imakui'pî ya'. Tîise mîrîrî itu'se tîwe'to'kon eporî to'ya yai, mîrîrîya to' taruma'tî. ¹⁰ Maasa pra sîrîrî non po kure'ne temannekon pî' teesenumenkasananya kure'ne mîrîrî yapurî. Tîise mîrîrî wanî mîrîrî tamî'nawîron imakui'pî parakon pe. Mîrîrî yu'se tîwanîkon wenai tiaronkon esenumî innape Paapa ku'to' tîuya'nîkon

winîpai. Mîrîrî ye'nen to' e'taruma'tî kure'ne.

Timóteo Panama Pauloya

¹¹ Tîise amîrî, Timóteo, Paapa pemonkono pe tîwe'sen. Mîrîrî ye'nen tu'kan mîrîrî ye'kakon yu'se tîwe'sanon kaisarî kasi. Tîise yairî iku'kî itu'se Paapa e'to' yawîrî. Innape ikupîi'ma, tiaronkon i'noko'makî. Moropai apona teerepansen yapîtanî'kî, imakui'pî tîku'se pra. Morî pe tiaronkon yarakkîrî e'kî, teekore'masen pe pra. ¹² Meruntî kupî pî' ako'mankî innape ikupîi'ma. Mîrîrî wenai innape eporîya ipatîkarî enen aako'manto' ton. Mîrîrî ton pe Paapaya amîrî menka'pî, manni' yai, innape ikupîya ekaremekî'pîya yai, tu'kankonya ayera'ma tanne. ¹³ Tamî'nawîron ko'manto' ton tînen Paapaya eta tanne, moropai manni' Jesus Cristo eseurîma'pî Pôncio Pilatos nurî'tî rawîrî si'ma, mîikîrîya eta tanne, sîrîrîpe tauya apî'. ¹⁴ — Iku'kî —ta'pîuya kupîya yu'se wanî sîrîrî. Mîrîrî kupî pî' ako'mankî tîwî tîku'se pra, imakui'pî pe awinîkî tiaronkon eseurîma namai. Ikupî pî' ako'mankî Uyepotorîkon Jesus Cristo enna'poto' weiyu erepamî pikîrî. ¹⁵ Paapaya ikupî kupî sîrîrî maasa pra iweiyu ku'ne'tîsa' tîuya ye'nen. Manni' Paapa morî moropai tiwinsaron ipîkku, ipîkkukon reiyamî' yentainon moropai uyesa'kon pe tîwe'sanon yentainon mîikîrî.

¹⁶ Mîikîrî neken wanî ipatîkarî tîiko'mansen pe aasa'manta ton pe pra aako'mamî. Mîikîrî ko'manto' wanî morî pe, a'ka pe pu'kuru, imakui'pî ton pra.

Mîrîrî ye'nen imakui'pî pe si'ma
 iipia erepannî eserîke pra awanî.
 Anî'ya Paapa era'masa' pra man.
 Mîrîrî ye'nen sîrîrî warantî si'ma era'ma pepîn.
 Mîikîrî neken yapurî e'pai awanî, taapai'nîkon.
 Meruntî ke aako'mamî ipatîkarî!
 Mîrîrî warantî awanî!

¹⁷ Sîrîrî pata po ipîkku pe yemanne ke tîwe'sanon
 pî' mîkai, Timóteo. Mîi pe tîwanîkon kai'ma to'
 wanî namai. Moropai temannekon ataretî'ka
 pepîn kai'ma to' wanî namai, maasa pra mîrîrî
 wanî taataretî'kasen pe. Tîise mîkai to' pî' Paapa
 neken yapurîto'pe to'ya. Maasa pra mîikîrî
 wanî taataretî'kasen pe pra. Tîise mîikîrî wanî
 tamî'nawîron esa' pe. Mîikîriya itîrî uurî'nîkon pia,
 tu'ke itu'se e'nî pîkîrî, atausinpanto'pe. ¹⁸ Morî
 kupî pî' to' ko'manto'pe, mîkai to' pî', mararî pra
 tiaronkon pîika'tîto'pe to'ya. Moropai tîwakîrikon
 pe, î' rî temannekon yonpa tîto'pe to'ya mîkai.
¹⁹ Mîrîrî warantî ikupî to'ya ya, maasa mîrîrî
 yentai yapisî to'ya, taataretî'kasen pepîn. Moropai
 enen tîiko'manto'kon ton eporî to'ya ipatîkarî.

²⁰ Timóteo, iku'kî ta'pî yawîrî, ikupî pî'
 ako'mankî tinyaka'mapî'se pra. Tiaronkon
 eseurîmato' itu'se Paapa e'to' yawîrî pra
 teeseurîmasen maimu kîsetai. Maasa pra
 epu'nen pe to' e'ku'sa'kon eseyu'pîti ya, to'
 eseurîmato' wanî î' pe pra rî, mîi pe neken to'
 wanî. ²¹ Inkamoro esenku'tî'pî kure'ne morî
 pe teesenumenkakon kai'ma, mîrîrî ye'nen
 innape Paapa yapurî to'ya pepîn. Mîrîrî warantî
 inkamoro atarima'pî Paapa piapai aminke,
 innape ikupî tîuya'nîkon warantî pra.

Apona'nîkon epîrema sîrîrî. Tauya Paapa pî'. —
Tamî'nawîron morî pe awe'to' ke to' repakî —tauya
Paapa pî'.

Amenan pe paapaya uyetato'kon
New Testament in Macushi (BR:mbc:Macushi)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Macushi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Macushi [mbc], Brazil

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Macushi

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Apr 2023 from source files
dated 29 Jan 2022

677467a0-0559-5466-b865-742352ca2032